



آفریقا

گاهنامه خبری - تحلیلی

سال دوم، نیمه اول فروردین ۱۴۰۰، شماره پیاپی ۲۴

صاحب امتیاز: مرکز مطالعات آفریقا (دانشگاه تربیت مدرس)

مدیر مسئول: دکتر سیروس احمدی نوحدانی

سردبیر: دکتر میثم میرزائی تبار

مدیر اجرایی: دکتر مجید رسولی

سر مقاله

چرا کانال سوئز مهم است؟

در سال ۲۰۱۶م نفت خام و فرآورده‌های نفتی و گاز طبیعی مایع (LNG) عبور داده شده از کانال سوئز به ترتیب ۱۷ درصد و ۶ درصد از کل کالاهای عبوری از سوئز بوده است. بیشترین نفت انتقالی از کانال سوئز به سمت شمال (۲,۴ میلیون بشکه در روز) و بازارهای اروپایی و آمریکای شمالی است و بقیه به سمت جنوب (۱,۵ میلیون بشکه در روز) و عمدتاً بازارهای آسیایی است. صادرات نفت از کشورهای حوزه خلیج فارس (عربستان، عراق، کویت، امارات، ایران، عمان، قطر و بحرین) ۸۴ درصد از جریان عبوری به سمت شمال از طریق کانال سوئز را شامل می‌شود. بزرگترین وارد کننده نفت در جریان عبوری به سمت شمال از طریق کانال سوئز در سال ۲۰۱۶م، کشورهای اروپایی با ۷۸ درصد و ایالات متحده آمریکا با ۱۴ درصد بوده‌اند. صادرات نفت از روسیه با ۱۷ درصد جریان عبوری به سمت جنوب از طریق کانال سوئز، بیشترین میزان را تشکیل می‌دهد؛ ترکیه با ۱۵ درصد، هلند با ۱۱ درصد و شمال آفریقا شامل الجزایر و لیبی با ۱۲ درصد در رده‌های بعدی هستند. بزرگترین واردکنندگان نفت در جریان عبوری به سمت جنوب از طریق کانال سوئز، کشورهای آسیایی هستند که سنگاپور، چین و هند بیش از ۵۰ درصد از کل واردات را تشکیل می‌دهند.

طبق برآورد اداره اطلاعات انرژی آمریکا، حدود ۱۲ درصد تجارت جهانی و حدود ۹ درصد تجارت نفت خام و فرآورده‌های نفتی دریا برد جهان از کانال سوئز و خط لوله SUMED عبور می‌کند. بنا بر آمار شرکت ورتکسا، سه صادرکننده بزرگ نفت خام و فرآورده‌های نفتی از طریق کانال سوئز در سال ۲۰۲۱ تاکنون، روسیه (۵۴۶ هزار بشکه در روز)، عربستان (۴۱۰ هزار بشکه در روز) و عراق (۴۰۰ هزار بشکه در روز)؛ و سه واردکننده بزرگ این محصولات از طریق کانال سوئز نیز هند (۴۹۰ هزار بشکه در روز)، چین (۴۲۰ هزار بشکه در روز) و کره جنوبی (۳۸۰ هزار بشکه در روز) بوده‌اند. با توصیفی که از میزان و حجم واردات و صادرات نفت و کالاهای غیر نفتی از طریق کانال سوئز انجام شد، بسیاری از کشورهای جهان در قاره‌های آسیا، اروپا، آفریقا و آمریکا به این کانال وابستگی دارند و هر گونه اختلال در روند عبور و مرور آن، بازتاب و تبعاتی جهانی در پی خواهد داشت. در جریان انسداد حدود یک هفته‌ای اخیر کانال سوئز از ۲۳ تا ۳۰ مارس ۲۰۲۱ میلادی، میزان تقریبی خسارات اقتصادی برای جهان، حدود ۹ میلیارد و ۶۰۰ میلیون دلار در روز برآورد شده است.

کشتی «Ever Given» متعلق به شرکت ژاپنی «Shohei Kisen» که توسط شرکت تایوانی «Evergreen Marine» اداره می‌شود، ۲۳ مارس ۲۰۲۱ و حدود یک هفته در ۱۵۱ کیلومتر کانال سوئز متوقف و باعث انسداد آن شد. این انسداد اولین بار نبود و در سال ۱۹۵۶ به مدت ۶ ماه، و از سال ۱۹۶۷ به مدت ۷ سال این کانال بسته شده بود. کانال سوئز در مصر، دو دریای مدیترانه و سرخ را به هم متصل کرده و سبب جدایی آسیا و آفریقا شده است. این کانال، کوتاه‌ترین راه دریایی بین اروپا و ساحل اقیانوس هند و بخش غربی اقیانوس آرام است که برای طول آن ارقام ۱۶۵، ۱۶۶ و ۱۶۸ کیلومتر ذکر شده است. اندیشه اتصال دو دریای مدیترانه و سرخ به وسیله آبراه، در زمان فرعون مسنوسرت سوم در حدود ۲۰۰۰ سال ق.م شکل گرفت که اولین کانال را از طریق یکی از شعبات رود نیل به محلی در نزدیکی بندر سوئز حفر کرد. این کانال در زمان فرعون دوم (۶۶۵-۶۱۰ ق.م) مرمت، اما دوباره تخریب شد. داریوش هخامنشی پادشاه ایران (۴۸۶-۵۲۲ ق.م) با فتح مصر، مجدداً با حفر کانال دیگری، آبراه سوئز را ایجاد کرد و کشتیرانی دو دریا از سر گرفته شد. پس از تخریب کانال سوئز در سال ۱۸۵۴م، فردیناند دولسپس دیپلمات فرانسوی با پی بردن به اهمیت استراتژیک کانال، امتیاز ۹۹ ساله احداث و بهره‌برداری از کانال سوئز را از محمد سعید، خدیو مصر گرفت و تا سال ۱۸۶۹م کانال را احداث کرد.

براساس آخرین آمارها، میزان تردد نفت خام و فرآورده‌های آن و گاز طبیعی مایع (LNG) از کانال سوئز از سال ۲۰۱۱ تا ۲۰۱۷م به شرح ذیل است:

میزان نفت خام و فرآورده‌های نفتی و گاز طبیعی مایع (LNG) عبوری از کانال سوئز

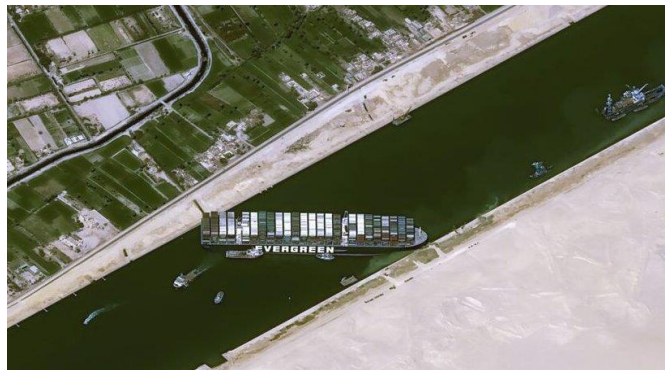
۲۰۱۶	۲۰۱۵	۲۰۱۴	۲۰۱۳	۲۰۱۲	۲۰۱۱	
۳,۹	۳,۸	۳,۷	۳,۲	۲,۹	۲,۲	میزان انتقال نفت خام و فرآورده‌های نفتی (میلیون بشکه در روز)
۲,۴	۲,۱	۲,۱	۱,۹	۱,۷	۱,۴	میزان انتقال به طرف شمال
۱,۵	۱,۷	۱,۶	۱,۳	۱,۳	۰,۸	میزان انتقال به طرف جنوب
۱,۲	۱,۳	۱,۲	۱,۲	۱,۵	۲,۱	میزان انتقال گاز طبیعی مایع (LNG) (تریلیون فوت مکعب)
۰,۸	۱,۱	۰,۹	۱	۱,۲	۱,۸	میزان انتقال به طرف شمال
۰,۳	۰,۳	۰,۳	۰,۲	۰,۳	۰,۲	میزان انتقال به طرف جنوب

براساس آمارهای اعلامی مصر، در طول سال ۲۰۲۰م، ۱۸۸۲۹ کشتی از کانال سوئز عبور کرد که در مجموع، حامل ۱,۱۷ میلیارد تن کالا بوده‌اند. این میزان نسبت به سال ۲۰۱۹ با کاهش تردد ۵۱ مورد در تعداد کشتی و سه درصد در حجم کالا مواجه شد. در سال ۲۰۱۹م، ۱۸,۸۸۰ کشتی حامل ۱,۲۱ میلیارد تن کالا از کانال سوئز عبور کرد.

✚ دکتر میثم میرزائی تبار - عضو هیأت علمی مرکز مطالعات آفریقا

گزارشی از انسداد کانال سوئز؛

از تلاش‌ها برای بازگشایی تا تحمیل هزینه‌ها بر اقتصاد جهان



کشتی کانتینری ۴۰۰ متری "اور گرین" که یک کشتی در اندازه یک آسمانخراش است، در باریک‌ترین بخش کانال، مسیر را مسدود کرد و سایر کشتی‌ها و نفتکش‌ها در هر دو جهت شمالی و جنوبی مسیر قادر به عبور نبودند. این کشتی کانتینری که سه شنبه (۳ فروردین) با پرچم پاناما در حال عبور از کانال سوئز بود، از پهلو در مسیر رفت و آمد کشتی‌ها از حرکت باز ایستاد. دلیل حادثه روی داده برای این کشتی، وزش شدید باد عنوان شده است.

تلاش‌ها برای رهاسازی این کشتی و پایان دادن به ترافیک کشتی‌های عبوری در دو سوی کانال، جمعه (۶ فروردین) شکست خورد. انسداد کانال سوئز نرخ کرایه نفتکش‌های سوخت را افزایش داده و زنجیره تأمین جهانی همه کالاها را در معرض اختلال بیشتری قرار داد.

جو بایدن، رئیس‌جمهور آمریکا اعلام کرد دولتش در حال بررسی این است که چه اقدامی می‌تواند انجام دهد. یک مقام آمریکایی که مایل نبود نامش فاش شود، اظهار کرد: نیروی دریایی آمریکا آماده اعزام یک تیم از کارشناسان لایروبی کانال است اما منتظر موافقت مقامات محلی است.

نرخ کرایه نفتکش‌های حامل فرآورده نفتی پس از به گل نشستن کشتی اورگرین و احتمال مسدود ماندن کانال سوئز به مدت چند هفته، تقریباً دو برابر شد. این اتفاق شرکت‌ها را که با محدودیت‌های کووید ۱۹ دست و پنجه نرم می‌کنند، در معرض تاخیرهای پرهزینه قرار داد.

طبق برآورد اداره اطلاعات انرژی آمریکا، حدود ۱۲ درصد از تجارت جهانی و حدود ۹ درصد از تجارت نفت دریابرد جهان شامل نفت خام و فرآورده‌های نفتی از طریق کانال سوئز و خط لوله SUMED عبور می‌کند. بنا بر آمار شرکت ورتکسا، سه صادرکننده بزرگ نفت خام و فرآورده‌های نفتی از طریق کانال سوئز در سال ۲۰۲۱ تاکنون روسیه با ۵۴۶ هزار بشکه در روز، عربستان سعودی با ۴۱۰ هزار بشکه در روز و عراق با ۴۰۰ هزار بشکه در روز بوده‌اند. سه واردکننده بزرگ نفت خام و فرآورده‌های نفتی از طریق کانال سوئز در همین مدت، هند با ۴۹۰ هزار بشکه در روز، چین با ۴۲۰ هزار بشکه در روز و کره جنوبی با ۳۸۰ هزار بشکه در روز بوده‌اند. شرکت BSM که مدیریت فنی اورگرین را بر عهده دارد، اعلام کرد، ۲۵ خدمه کشتی که در داخل آن مانده‌اند، در سلامت هستند. تیم نجات هلندی تأیید کرد که دو یدک کش دیگر یکشنبه (۸ فروردین) به یدک کش‌های حاضر در محل خواهند پیوست. هیچ گزارشی نیز از آلودگی یا آسیب دیدن محموله وجود ندارد و تحقیقات اولیه ایراد مکانیکی یا نقص موتور را به عنوان علت به گل نشستن کشتی مردود اعلام کرد. سازمان کانال سوئز از پیشنهاد کمک آمریکا استقبال کرد. ترکیه که در تلاش برای ترمیم روابط با مصر است، اعلام کرده که می‌تواند یک کشتی به کانال اعزام کند.

توقف عبور و مرور کشتی‌ها از این کانال که اروپا و آسیا را به یکدیگر متصل می‌کند، مشکلات خطوط کشتیرانی را عمیق‌تر کرده است. بررسی شرکت بیمه آلمانی ایپانز نشان داده که مسدود شدن کانال سوئز می‌تواند شش تا ۱۰ میلیارد دلار در هفته به تجارت جهانی ضرر بزند.

موسسه اعتبارسنجی مودیز اعلام کرد که تأمین کنندگان قطعات خودرو و تولیدکنندگان اروپایی بیشترین آسیب را از انسداد کانال سوئز خواهند دید و ترافیک و تاخیرهای بیشتر برای زنجیره تأمین غیرقابل اجتناب است.

آفریقایی‌ها و تصویب قطعنامه ضدایرانی حقوق بشر

ایرنا - در چهل و ششمین نشست شورای حقوق بشر سازمان ملل در ژنو، قطعنامه پیشنهادی انگلیس و چند کشور اروپایی دیگر برای تمدید مأموریت گزارشگر ویژه وضع حقوق بشر با رأی سیاسی کمتر از نیمی از کشورهای عضو به تصویب رسید. از مجموع ۴۷ کشور عضو شورا، ۲۶ کشور به قطعنامه رأی منفی یا ممتنع، و ۲۱ کشور رأی مثبت دادند. آرژانتین، اتریش، باهاماس، بحرین، بلغارستان، چک، دانمارک، اریتره، فیجی، فرانسه، آلمان، ایتالیا، ژاپن، مالای، جزایر مارشال، مکزیک، هلند، لهستان، کره جنوبی، اوکراین و بریتانیا به قطعنامه رأی مثبت دادند و ارمنستان، بنگلادش، بولیوی، چین، کوبا، هند، اندونزی، پاکستان، فیلیپین، روسیه، ازبکستان و ونزوئلا با رأی منفی یا کشورهای برزیل، بورکینافاسو، کامرون، ساحل عاج، گابن، لیبی، موریتانی، نامیبیا، نیال، سنگال، سومالی، سودان، توگو و اوروگوئه با آراء ممتنع خود مخالفت خود را با رویکرد سیاسی بانیان قطعنامه اعلام کردند. در میان کشورهای آفریقایی، ۲ کشور اریتره و مالای به قطعنامه رأی مثبت و ۱۱ کشور بورکینافاسو، کامرون، ساحل عاج، گابن، لیبی، موریتانی، نامیبیا، سنگال، سومالی، سودان و توگو رأی ممتنع دادند.

قطع سخنرانی رسمی به احترام اذان

The Star & Hausa TV - اوهورو کنیاتا، رئیس‌جمهور کنیا ۱ فروردین در مراسم تشییع جنازه ماگوفولی، رئیس‌جمهور تانزانیا در شهر دودوما، پس شنیدن صدای اذان ظهر، سخنرانی خود را به احترام اذان قطع کرد و پس از اتمام اذان، به سخنرانی ادامه داد. این اقدام کنیاتا مورد توجه بسیاری از رسانه‌های قرار گرفت و فیلم آن بازتاب زیادی داشته است.

تظاهرات در اعتراض به ورود زباله از ایتالیا

AFP - ده‌ها معترض یکشنبه ۸ فروردین در شهر بندری سوسه در شرق تونس، خواستار بازگشت ۲۸۲ کانتینر حامل زباله‌ای شدند که یک شرکت تونس به صورت غیرقانونی از ایتالیا وارد کرده است. اداره گمرک تونس در تابستان ۲۰۲۰ میلادی، این زباله‌های خانگی را کشف کرد. صادرات این نوع زباله طبق قوانین تونس و مطابق مقررات بین‌المللی ممنوع است. شرکت واردکننده اعلام کرده بود که این زباله‌ها، پلاستیک‌های بی‌خطر هستند. دادگاه شهر سوسه اعلام کرده است، مقامات ایتالیا از شرکت صادرکننده خواسته بودند ظرف مدت ۹۰ روز از ۹ دسامبر ۲۰۲۰، این محموله را به ایتالیا بازگرداند، اما کانتینرها هنوز در بندر سوسه هستند. سوسه به دلیل سواحل، آب و هوای مساعد، وجود هتل‌ها و رستوران‌های متعدد یکی از بزرگترین مقصدهای گردشگری تونس است.

تام شارپ، فرمانده بازنشسته نیروی دریایی سلطنتی انگلیس گفت که بهترین اتفاق برای آزادسازی کشتی اورگرین، مد بالا در یکشنبه (۸ فروردین) خواهد بود اما به دلیل اینکه کشتی از هر دو سو گیر کرده است، احتمال واژگونی آن در صورت خوب پیش رفتن تلاش‌ها وجود دارد. موهب مامیش، مشاور رئیس جمهور مصر در زمینه پروژه‌های کانال سوئز و بنادر به شبکه ام‌بی‌سی مصر گفت: یک کرین شناور باید برای انتقال بخشی از کانتینرهای اورگرین به یک کشتی دیگر مورد استفاده قرار گیرد تا این کشتی بتواند شناور شود.



قیمت نفت جمعه (۶ فروردین) که بیش از ۳۰ نفتکش در دو سوی کانال منتظر عبور بودند، صعود کرد. بهای نفت برنت دو دلار و ۶۲ سنت معادل ۴,۲ درصد افزایش یافت و در ۶۴ دلار و ۵۷ سنت در هر بشکه بسته شد. نفت برنت پنجشنبه (۵ فروردین) ۳,۸ درصد سقوط کرد. بهای معاملات وست تگزاس اینترمدیت آمریکا دو دلار و ۴۱ سنت معادل ۴,۱ درصد افزایش یافت و در ۶۰ دلار و ۹۷ سنت در هر بشکه بسته شد. وست تگزاس اینترمدیت پنجشنبه (۵ فروردین) ۴,۳ درصد ریزش کرد.

با این حال تحلیلگران معتقد بودند که تقاضای فصلی اندکی که برای نفت و گاز طبیعی مایع وجود دارد، احتمال تاثیر مسدود شدن کانال سوئز بر قیمت‌ها را خنثی می‌کند. حدود چهار میلیون بشکه نفت پلند CPC قزاقستان و نفت اورال روسیه به همراه نفتکش‌های حامل نفت لیبی، جمهوری آذربایجان و نفت دریای شمال برای پایلگاه‌های آسیایی منتظر عبور از این مسیر بودند.

اِپراتور خط لوله SUMED مصر با بازرگانان تماس گرفته تا ببیند آیا مایل هستند از فضایی در این سیستم استفاده کنند اما تاکنون بازرگانان ترجیح داده اند برای اجتناب از هزینه‌های بیشتر، منتظر بمانند. تحلیلگران انتظار دارند در صورت مسدود ماندن کانال سوئز به مدت چندین هفته، این اتفاق روی نفتکش‌های کوچکتر حامل فرآورده‌های نفتی مانند نفتا و نفت کوره برای صادرات از اروپا به آسیا تاثیر قیمت بزرگتری داشته باشد. سری پاراوایکاراسو، مدیر نفت آسیا در شرکت FGE گفت: "تغییر مسیر کشتی‌ها به سمت دماغه امید نیک، دو هفته به زمان سفر آنها افزوده و هزینه‌های سوخت سفر را افزایش می‌دهد."

مسدود شدن کانال سوئز روی بازار دیزل آسیایی تاثیر منفی بیشتری می‌گذارد. بیش از ۶۰ درصد از صادرات آسیایی به سمت غرب در سال ۲۰۲۰ از طریق این کانال بود. نرخ کشتی‌های افرامکس و سوئزمکس در مدیترانه به این پیشامد واکنش نشان داده است زیرا بازار انتظار دارد کشتی‌های کمتری در منطقه موجود باشند. حداقل چهار نفتکشی که از منطقه آتلانتیک به سمت کانال سوئز در حرکت بودند، اکنون احتمالا عبور از سمت دماغه شاخ نیک را ارزیابی می‌کنند.

طبق آمار رفینیتیو آیکان، هزینه فرآورده‌های پاک کشتیرانی مانند بنزین و دیزل از بندر روسی توپسه در دریای سیاه تا جنوب فرانسه در طی سه روز ۷۳ درصد جهش پیدا کرده و پنجشنبه (۵ فروردین) به دو دلار و ۵۸ سنت در هر بشکه صعود کردند.

بر اساس گزارش رویترز، در بخش نفت خام، بازرگانان باید ۱۰ تا ۲۰ درصد پول بیشتری برای جایگزینی نفتکش‌ها بپردازند اما نرخ حمل محموله‌ها هنوز افزایش پیدا نکرده است زیرا کرایه کنندگان با این احتمال که ممکن است کشتی تا چند روز دیگر آزاد شود، آماده نبودند تا با نرخ‌های بالاتر موافقت کنند.

دوشنبه (۹ فروردین) عبد الفتاح سیسی، رئیس جمهور مصر در سخنانی، بازگشایی کانال سوئز و پایان بحران شکل گرفته در این کانال را اعلام کرد.

منبع: ایسنا

نسل کشی رواندا و «مسئولیت سنگین» پاریس

یورونیوز - کمیسیون متشکل از تاریخ‌دانان برای بررسی نقش فرانسه در نسل‌کشی سال ۱۹۹۴ میلادی در رواندا گزارش خود را تحویل امانوئل ماکرون، رئیس‌جمهور فرانسه داد. در این گزارش آمده است که دولت فرانسه مسئولیتی «سنگین» در جریان تحولات رواندا داشته است و فرانسوا میتران، رئیس‌جمهوری وقت فرانسه و اطرافیانش به دلایل «ایدئولوژیک» چشمان‌شان را بر روی واقعیت رویدادهای رواندا بسته بودند. کاخ الیزه از گزارش این کمیسیون به عنوان «پیشرفتی قابل توجه» در راستای درک نقش پاریس در رویدادهای رواندا یاد کرد. دفتر رئیس‌جمهوری فرانسه وعده داده است که کشورش به «تلاش‌های» خود علیه مسئولان نسل‌کشی ادامه خواهد داد. گزارش هزار صفحه‌ای کمیسیون تحقیق درباره نقش فرانسه در نسل‌کشی سال ۱۹۹۴ در رواندا با بررسی آرشیوهای دولتی فرانسه تهیه شده است. امانوئل ماکرون ۱۴ تاریخ‌دان را در سال ۲۰۱۹ میلادی به عنوان اعضای این کمیسیون تحقیق معرفی کرده بود. در جریان رویدادهای سال ۱۹۹۴ در رواندا حدود ۸۰۰ هزار نفر که اغلب آن‌ها از قوم توتسی بودند، قتل عام شدند.

ماکرون: ترکیه و روسیه خاک لیبی را ترک کنند

ایرنا - امانوئل ماکرون، رئیس‌جمهور فرانسه در کنفرانس خبری مشترک با محمد المنفی، رئیس شورای ریاستی لیبی گفت: نیروهای خارجی چه نیروهای ترکیه یا روسیه و یا نیروهای کشورهای دیگر باید خاک لیبی را هر چه زودتر ترک کنند. وی افزود: مردم لیبی حق دارند تا حاکمیت کامل خود در کنار ثروت‌های طبیعی کشورشان را به دست گیرند. محمد المنفی نیز گفت: فرانسه سفارت خود را در طرابلس به زودی بازگشایی می‌کند.

دریافت غرامت آمریکا از سودان

Reuters - آمریکا اعلام کرد که ۳۳۵ میلیون دلار به عنوان غرامت قربانیان حمله ۱۹۹۸ میلادی به سفارتخانه‌های آمریکا در کنیا و تانزانیا و ناو یواس اس کول در سال ۲۰۰۰ و همچنین کشته شدن جان گرانویل کارمند این وزارتخانه در سال ۲۰۰۸، از سودان دریافت کرده است. آنتونی بلینکن، وزیر امور خارجه آمریکا با تأیید دریافت این مبلغ برای پرداخت به بازماندگان قربانیان این حوادث، گفت: با پشت سر گذاشتن این روند دشوار و پرچالش، می‌توان فصل تازه‌ای در روابط ایالات متحده و سودان گشود.

گزارشی از یک کسب و کار نوین؛

کیمیاگری با بازیافت زباله‌های الکترونیک در آفریقا



زباله‌های الکترونیکی یکی از منابع کارآفرینی در کشورهای آفریقایی و یکی از منابع اقتصادی برای بسیاری از کشورها به شمار می‌آیند. سالانه میلیاردها تن زباله الکترونیکی در جهان تولید و بخش کمی از آن بازیافت می‌شود. این زباله‌ها حاوی مقادیر زیادی از فلزات قیمتی مانند طلا و پلاتین هستند و بخشی از آنها تعمیر شده و به چرخه استفاده در کشورهای کم درآمدتر باز می‌گردند.

برای "اریک انشیم ایماناین" که صاحب دو مغازه کوچک تعمیرات وسایل الکترونیکی در "کیگالی" پایتخت رواندا است، صدای بالا آمدن ویندوز در یک لپ‌تاپ قدیمی و تقریباً از بین رفته علامت پول است. "اریک" کامپیوترهای شخصی، لپ‌تاپ، گوشی تلفن هوشمند و ابزارهای الکترونیکی را که به عنوان زباله دور ریخته شده‌اند، تعمیر و نوسازی می‌کند و غیرقابل تعمیرها را به سایت بازیافت "اندوبا (Nduba)" در حومه پایتخت رواندا می‌فرستد.

"انشیم ایماناین" می‌گوید: گاهی اوقات ما از صفحه مانیتور به عنوان تلویزیون استفاده می‌کنیم. تبدیل این صفحات نمایش به تلویزیون "برای شهروندان کم درآمد که توانایی خرید یک تلویزیون جدید را ندارند" گزینه ارزانی است.

بازسازی و تعمیر ابزارهای دیجیتال از رده خارج و منسوخ در عصر تقلا برای ساخت یا خرید جدیدترین تلفن‌های همراه، تبلت‌های جدید و تلویزیون‌های هوشمند، غیرعادی به نظر می‌رسد. اما برای بسیاری از کشورها این بخش یک حلقه مهم در زنجیره ارزشی مدیریت پسماندهای الکترونیکی محسوب می‌شود و بسیاری نیز به زباله‌های الکترونیک به عنوان منبع درآمد روزانه خود نگاه می‌کنند.

سازمان "نظارت بر زباله‌های الکترونیک" به عنوان یکی از نهادهای وابسته به سازمان ملل از تولید بیش از ۵۴ میلیون تن (۵۴ میلیارد کیلوگرم) زباله الکترونیکی در سال ۲۰۱۹ خبر داد. این زباله‌های الکترونیکی شامل تلفن‌های همراه، صفحه نمایش کامپیوتر، دستگاه فکس، یخچال‌های قدیمی، ماشین ظرفشویی یا لباس شویی با قطعات دیجیتالی می‌شوند. براساس گزارش سازمان ملل، وزن تمامی این زباله‌های الکترونیکی بیش از "تمام هواپیماهای مسافربری ساخته شده در جهان" است. (هر تن معادل ۱۰۰۰ کیلوگرم است).

براساس گزارش سال ۲۰۱۹ سازمان "نظارت بر زباله‌های الکترونیک"، رواندا یکی از ۱۳ کشور آفریقایی است که قوانین ملی مربوط به مدیریت ضایعات الکترونیکی را تصویب کرده است. قانونی که منجر به شکل‌گیری اولین مرکز بازیافت، تعمیر و بازسازی قطعات الکترونیکی در این کشور شده است.

مشارکت سال گذشته دولت رواندا و شرکت "انویروسرو (Enviroserve)" دبی برای رواندا یک افتخار است. "انویروسرو" بزرگترین مرکز بازیافت تجهیزات الکترونیکی جهان در "دبی" امارات متحده عربی قرار دارد. کارخانه پیشرفته بازیافت وسایل الکترونیکی کیگالی قادر به پردازش سالانه بیش از ۱۰ هزار تن (۱۰ میلیون کیلوگرم) زباله الکترونیکی است.

سقوط شهر ۲۰ میلیارد دلاری در موزامبیک

عصر ایران - شهر "بالما" در موزامبیک به دست گروه مسلح "الشباب" نزدیک به القاعده و داعش تصرف شد و ده‌ها نفر کشته شدند. وزارت دفاع موزامبیک با تأیید سقوط شهر گفته است عملیات نظامی برای بازپس گرفتن این شهر ساحلی دارای منابع غنی گاز را آغاز کرده است. بالما یکی از مراکز مهم سرمایه‌گذاری خارجی در آفریقا است. حدود ۲۰ میلیارد دلار در این شهر سرمایه‌گذاری شده که از جمله می‌توان به سرمایه‌گذاری ۴ میلیارد دلاری شرکت فرانسوی توتال در زمینه گاز اشاره کرد. گروه‌های مسلح از سال ۲۰۱۷ حملات خود را در شمال موزامبیک آغاز کردند. دولت برای مهار شورش خواستار کمک بین‌المللی شده و گفته است نیروهای این کشور به آموزش‌های تخصصی نیاز دارند. در خشونت‌های شمال موزامبیک تا کنون بیش از ۲۵۰۰ تن جانشان را از دست داده و بیش از ۷۰۰ هزار نفر آواره شده‌اند.

پرتغال به موزامبیک نیرو می‌فرستد

یورونیوز - آگوستو سانتوس سیلوا، وزیر خارجه پرتغال اعلام کرد که کشورش ۶۰ نظامی را برای مقابله با گروه‌های مسلح وابسته به «داعش در آفریقا» به موزامبیک اعزام می‌کند. موزامبیک یکی از مستعمره‌های سابق پرتغال است. قرار است نیروهای نظامی پرتغال در شهر بالما، به ارتش موزامبیک بپیوندند. اعزام نیروهای پرتغالی در توافق با دولت فیلیپ نیوسی، رئیس‌جمهور موزامبیک انجام گرفته است. هنوز اتحادیه اروپا قصدی برای اعزام نیرو به این کشور واقع در جنوب شرقی آفریقا ندارد. ده‌ها شرکت تجاری و بزرگ پرتغالی در موزامبیک فعال هستند. دولت پرتغال می‌گوید قصد دارد از طریق این شرکت‌ها کمک‌های بشردوستانه را در مناطق بحران زده افزایش دهد.

افزایش ۲۱ درصدی تولید کائوچو در ساحل عاج

سفارت ج.ا.ا. در ساحل عاج - براساس گزارش انجمن متخصصین بخش کائوچوی ساحل عاج، تولید کائوچو در سال ۲۰۲۰ به ۹۵۰ هزار تن رسید که در مقایسه با سال ۲۰۱۹ که میزان تولید ۷۸۳ هزار تن بوده، حدود ۲۱ درصد رشد داشته است. ساحل عاج پس از اندونزی، تایلند و ویتنام در رده چهارم جهانی تولید کائوچو قرار دارد. حدود ۶۰ تا ۸۰ درصد این محصول به آسیا به خصوص به چین صادر می‌شود. در حال حاضر حدود ۱۶۵ هزار نفر در این بخش فعالند و این کشور قصد دارد تا سال ۲۰۲۳ تولید خود را به ۲ میلیون تن برساند.

عکسی «تکان دهنده» با موضوع آفریقا

ایسنا - برنامه «عکس‌های تکان دهنده» به بررسی عکسی از لحظه سقوط چند مهاجر آفریقایی در آب‌های مدیترانه که وضعیت آن‌ها در راه رسیدن به اروپا را به تصویر می‌کشد، پرداخته است. «عکس‌های تکان دهنده» به کارگردانی کیانوش الطافی کاری از واحد برنامه‌های پرس تی‌وی است که برای مخاطبان اسپانیایی زبان هیسپان تی‌وی زبانه‌گردانی شده است. در هر قسمت، یک عکس تاثیرگذار بررسی می‌شود، در این قسمت، عکس دارین زامیت لویی از مهاجران آفریقایی در مدیترانه انتخاب شده است که توجه دنیا را به وضع اسفناک مهاجران آفریقایی جلب کرد و برنده جوایز متعددی شد.



دارین زامیت لویی می‌گوید: پنج هفته را در کشتی ایستگاه امداد دریایی مهاجران گذراندم. آن‌ها در حال جست‌وجو و نجات مهاجرانی بودند که در دریای مدیترانه گرفتار شده بودند. شروع تعطیلات عید پاک بود که با قایق به سواحل لیبی رفتم تا ۱۳۴ آوارهای را که در دریا گرفتار شده بودند، نجات دهیم. آوارگان را سوار بر قایق کردیم و آماده عکاسی از آن‌ها شدم. ناگهان یکی از مهاجران که بر روی قایق ایستاده بود تعادل خود را از دست داد و مانند دومینو یک‌به‌یک مهاجران نیز تعادل خود را از دست دادند و تعدادی از آن‌ها به آب افتادند.

آینده روشن خودروسازی در آفریقا

هوسا تی‌وی - شرکت خودروسازی اینوسن در نیجریه با کارگران آفریقایی با توجه به شرایط اقلیمی و موقعیت جغرافیایی این قاره برای ساکنان آفریقا خودرو تولید می‌کند. این شرکت، آکادمی برای آموزش جوانان علاقه‌مند به کار در این شرکت راه‌اندازی کرده است. این کارخانه ۶۰ هزار خودرو در سال تولید می‌کند و می‌تواند نیازهای بازار آفریقا را برآورده کند. اینوسن که به زودی مجهز به ربات خواهد شد می‌تواند تولیدات خود را به میزان قابل توجهی افزایش دهد. در حال حاضر، ۱۸۰۰ کارگر و متخصص در این شرکت مشغول به کار هستند. اینوسن بخش‌های مختلفی دارد از جمله بخش اصلاح که فرآیندهایی روی خودرو اعمال می‌کند تا از زنگ‌زدگی به دلیل رطوبت و بارندگی زیاد در نیجریه و سایر کشورهای آفریقا جلوگیری کند.

"اولیور امبرا" مدیر عامل "انویروسرو" شعبه کیگالی بیش از ۵۰۰۰ کامپیوتر قدیمی را پس از تعمیر و بازسازی به مدارس دولتی فروخته است. در این مرکز بازیافت زباله الکترونیکی بیش از ۴۰۰۰ تن زباله الکترونیکی پردازش و بیش از ۶۰۰ شغل جدید در رواندا ایجاد شده است. او می‌گوید: "با بازیافت زباله‌های الکترونیکی مانع تولید ۲۰۰۰ تن کربن در محیط زیست شده‌ایم."



در مجموعه بازیافت تجهیزات الکترونیکی کیگالی رواندا، کارگران روی تسمه‌های نقاله، پلاستیک و فلزات را طبقه بندی می‌کنند. محفظه‌هایی از جنس پلکسی گلاس نیز بخارات فسفر را از لوله‌های قدیمی تلویزیون جمع می‌کنند. صفحات و مدارها جدا شده و باتری‌های لیتیومی مرتب تست می‌شوند. هر بخش از زباله‌های الکترونیکی با دقت جمع، فشرده، خرد یا پودر خواهند شد.

مدیر عامل سایت بازیافت "انویروسرو" شعبه کیگالی در این باره می‌گوید: مواد پرخطر به دو دلیل از مواد با ارزش جدا می‌شوند. وی افزود: "تقریباً منابعی به ارزش ۵۵ میلیون یورو (۶۵ میلیون دلار) در زباله‌های الکترونیکی رواندا وجود دارد که در صورت بازیافت نشدن بر اقتصاد کشور تاثیر می‌گذارد. از سوی دیگر مواد خطرناک زیادی وجود دارند که در صورت بازیافت نشدن محیط زیست را آلوده می‌کنند."

براساس گزارش‌های گذشته "دیدبان جهانی زباله‌های الکترونیک" هر ساله بیش از ۷۵ میلیارد کیلوگرم (۷۵ میلیون تن) تجهیزات الکترونیکی دور ریخته می‌شود و این روند تا سال ۲۰۳۰ ادامه دارد. در مقابل، تنها ۱۰ میلیارد کیلوگرم (۱۰ میلیون تن) زباله الکترونیکی در سال ۲۰۱۹ بازیافت شده است. این آمار و پیش‌بینی‌ها پیش از تعطیلات مربوط به شیوع کرونا و افزایش کار و تحصیل در خانه برآورد شده‌اند و روند دورکاری و استفاده بیشتر از محصولات الکترونیک در این آمار تاثیرگذار خواهد بود. براساس این گزارش، حدود ۲۰ درصد زباله‌های الکترونیکی بازیافت شده، صادر می‌شوند و بیشتر این محصولات بازیافتی به آفریقا می‌رود.

یک تحقیق در سال ۲۰۱۷ در نیجریه نشان داد که این کشور سالانه بیش از ۶۰ میلیون کیلوگرم وسایل و تجهیزات الکترونیکی و الکترونیکی دست دوم را از کشورهای پیشرفته مانند بلژیک، انگلیس و آلمان وارد می‌کند. با این حال ۱۹ درصد این دستگاه و تجهیزات غیر قابل استفاده بوده‌اند.

براساس گزارش کنوانسیون بازل "غنا" در سال ۲۰۱۱ بیش از ۱۵۰ تن تجهیزات و دستگاه‌های الکترونیکی و الکترونیک وارد کرده است. غنا نیز یکی از بزرگترین و پیشرفته‌ترین مراکز بازیافت زباله‌های الکترونیک جهان را دارد و حجم زباله‌های الکترونیکی این مرکز برای جهانیان قابل توجه است. دیدبان زباله‌های الکترونیکی جهان از این مجموعه به عنوان مرکز "ضایعات کاملاً سازمان یافته" نام برده و بیش از ۵۰۰۰ کارگر غیر رسمی روزانه ضایعات فلزات را پس از سوزاندن قراضه‌ها استخراج می‌کنند.

شاید بزرگترین فرصت برای کشورهای جنوب صحرای آفریقا استخراج مواد اولیه از زباله‌های الکترونیکی و فلزات ارزشمند موجود در آن باشد. طبق اعلام سازمان ملل حدود ۷ درصد طلای جهان در زباله‌های الکترونیکی وجود دارد. "اوکچوکو دانیل اوگبونایا" نماینده رواندا در موسسه "رشد سبز جهانی" می‌گوید: وضعیت زباله‌های الکترونیکی نه تنها از نظر کمیت بلکه از لحاظ ترکیب مواد به کار رفته در آنها پیچیده است. در زباله‌های الکترونیکی موادی مانند طلا، نقره و پلاتین وجود دارد. استخراج این عناصر می‌تواند باعث ایجاد شغل‌های جدید در مشاغل کوچک و حتی افزایش درآمد شهرداری‌ها و افزایش تولید شود.

منبع: CNN (ترجمه: پایگاه عصر ایران)

جشن‌های سال نو در آفریقای زیرصحرای

«سال نو» آغاز یک گاه‌شمار است که لزوماً مبتنی بر آغاز بهار و یا دیگر فصل‌های سال نیست. در هر جای دنیا براساس تقویم مورد استفاده، آغاز سال نو متفاوت است. «جشن سال نو» یک رویداد فرهنگی است که به طور سنتی فرصتی را برای برپایی جشنواره‌های ملی، گردهمایی‌های قومی و جشن‌های خانوادگی فراهم می‌آورد. تقریباً در همه کشورها این مراسم با پخت غذاهای مخصوص، هدیه دادن، طلب بهروزی و خوشبختی برای یکدیگر، خواندن دعا، حضور در اماکن مقدس، قرائت متون قدسی، دید و بازدید و مهمانی، نواختن موسیقی‌های محلی، بازی‌ها و مسابقات گروهی برگزار می‌شود.

این جشنواره‌ها در آفریقا که به «قاره جشنواره‌ها» معروف است، به خصوص در آفریقای زیرصحرای بسیار متنوع و رنگارنگ است. معمولاً در این جشنواره‌ها ترکیبی از لباس‌ها، نمادها، آیین‌ها، فرهنگ‌ها و آداب و رسوم آفریقایی قابل مشاهده است. دامنه این آداب و رسوم در طول تاریخ گسترده بوده است. در گذشته این آداب از «پرستش خدایان و نیاکان» تا «قربانی انسان» را شامل می‌شده است. امروزه بسیاری از رسوم غیرانسانی، مخاطره‌آمیز یا اهانت‌آمیز تا حد زیادی حذف شده است و کشورها سعی می‌کنند آداب مفید را مطابق با فرهنگ آفریقایی حفظ کنند. جشن‌های سال نو براساس تقویم‌های مختلف در آفریقای زیرصحرای به شرح ذیل است:

جشن سال نو در تقویم‌های بومی

بیش از هزاران فرهنگ و زبان بومی در آفریقای زیرصحرای وجود دارد. آفریقا به عنوان اولین منزلگاه انسان در زمین، همواره در طول سال‌های متمادی با تراکم جمعیت و زمین‌های حاصلخیز، مهد تشکیل فرهنگ‌های متکثر و جوامع کوچکی بوده است که بسیاری از آنها نیز ارتباطات چندانی با یکدیگر نداشته‌اند. برخی در دل تاریخ مدفون شده و برخی تا به امروز به حیات خود ادامه داده و سنت‌های

آفریقایی خودشان را حفظ کرده‌اند. بسیاری از این قبایل جشنواره‌های بومی مهمی در زمان‌های مختلف به خصوص در آغاز سال جدید برگزار می‌کنند. این جشنواره‌ها در فرهنگ مردم آفریقای زیرصحرای کارکردهای مختلفی دارد. تجدید عهد با چیف (خان و پادشاه) بزرگ منطقه، تقویت اخلاق و ارزش‌های جمعی، فراگیری و آموختن درباره عقاید، تاریخ و افتخارات قوم، آشنایی با فرهنگ بومی، همبستگی برای مقابله با تهدیدها، طراحی برای رشد و توسعه منطقه، حل برخی اختلافات و نزاع‌های قومی، برانگیختن حس اتحاد و یگانگی افراد قبیله با یکدیگر و حتی آشنایی جوانانی که در جستجوی همسر هستند با یکدیگر از جمله کارکردهای این جشنواره‌ها در آفریقا است.

جشن سال نو در تقویم‌های کشاورزی

نخستین جوامع بشری بر پایه کشاورزی در آفریقا شکل گرفته است و با توجه به اهمیت کشاورزی، نخستین تقویم‌ها نیز در آفریقا بر پایه کشاورزی است. معمولاً این تقویم‌ها سه فصل کاشت، داشت و برداشت دارد که مطابق با تقویم‌های امروزی هر فصل از چهار ماه تشکیل شده است. پایان سال، آخر فصل برداشت است که اواخر آگوست و اوایل سپتامبر (شهریور) برگزار می‌شود. یکی از این تقویم‌ها، تقویم مردم یوربا (Yoruba) در نیجریه است که بیش از ۱۰ هزار سال قدمت دارد. جشن سال نو تقویم کشاورزی در بسیاری از کشورهای غربی آفریقای زیرصحرای با نام «جشنواره یام» شناخته می‌شود. «یام» میوه‌ای ریشه‌ای شبیه سیب‌زمینی و البته بزرگتر از آن است و تا امروز مهمترین ماده غذاهای بومی در برخی کشورهای آفریقا است. یام در فرهنگ آفریقا تقریباً مثل «گندم» در فرهنگ ماست. از آن به عنوان سلطان محصولات کشاورزی (King of crops) یاد می‌شود و در دعاها معمولاً خداوند به خاطر ارزانی این محصول به مردم و نجات آنها از گرسنگی ستایش می‌شود. در جشن سال نو، یام‌های مانده از سال قبل

کنار گذاشته می‌شوند و با یام‌های جدید غذاهای جدید به همراه نمایش دیگر آداب و رسوم برگزار می‌شود. امروزه جشنواره یام از سوی آفریقایی‌های ساکن در برخی کشورهای اروپا، آمریکا و کارائیب نیز برگزار می‌شود.

«تقویم مصر باستان» که در برخی کشورهای جنوب صحرای آفریقا رواج دارد نیز بر مبنای کشاورزی است؛ اگرچه توسط کلیسای قبطی مناسبت‌های مذهبی مهمی مطابق آن بیان شد. در اتیوپی، این تقویم به عنوان «تقویم رسمی» مورد استفاده است. این تقویم سه فصل دارد که هر فصل چهار ماه ۳۰ روزه است. یک ماه کوچک ۵ یا ۶ روزه به عنوان ماه سیزدهم نیز در نظر گرفته می‌شود تا محاسبات تقویمی دقیق شود. در پایان فصل بارش «جشن آغاز سال» برگزار می‌شود. این جشن هر ساله در ۱۱ سپتامبر (۲۱ شهریور) برگزار می‌شود و نام جشن، نیروز (Nayrows) است. طبق نظر برخی مورخان، این نام از نوروز ایرانی‌ها گرفته شده است و احتمالاً یکی از میراث‌های ماندگار یک دهه حضور ساسانیان در مصر باستان است. این جشن در اتیوپی و اریتره بزرگ داشته می‌شود. مردم در روز عید به هم کارت تبریک و هدیه به خصوص دسته گل مروارید می‌دهند. حضور پررنگی در کلیساها دارند، غذاهای سنتی می‌پزند و جشن‌های بزرگی در کشور برگزار می‌کنند. جشن نوروز ایرانی که مبنی بر تقویم کشاورزی است در مناطقی از سواحل شرق و جنوب شرق آفریقا به خصوص در کنیا، تانزانیا و کومور نیز برگزار می‌شود. این جشن‌ها متأثر از «پادشاهی شیرازی‌ها» در شرق آفریقا است که اجداد آنها در دوره آل بویه از مسیر خلیج فارس به آنجا رفته بودند. این جشن هم‌زمان با جشن ایرانی‌ها در اول فروردین است. این جشن با ترکیبی از آداب نوروز (خانه‌تکانی و آتش‌بازی) و آداب بومی (پختن غذاهای بومی و بازی‌های جنگی نمادین و مفرح) برگزار می‌شود.

جشن سال نو در تقویم اسلامی

معروف است که تقویم اسلامی به پیشنهاد امیرالمؤمنین (ع) براساس سال هجرت پیامبر

(ص) از مکه به مدینه تنظیم شد و ابتدای سال بدین دلیل ماه محرم تعیین شد که این ماه بعد از ماه بزرگ‌ترین جشنواره عبادی اسلامی «حج» و برگشت زائران به مناطق خودشان قرار داشت. مبنای اصلی تنظیم تقویم اسلامی صرفاً «گاه‌شماری» بود و لذا برگزاری جشن برای پایان سال و آغاز سال از سنت‌های اسلامی نبوده و نیست. به خصوص بعد از مصیبت جانکاه شهادت امام حسین (ع) دیگر هیچ وجهی برای بزرگداشت آغاز سال نو قمری متصور نشده‌اند. در حال حاضر نیز مسلمانان بیشتر کشورها به جای جشن سالیانه براساس آغاز گاه‌شمار قمری، جشن‌ها را براساس مهم‌ترین مناسک عبادی برگزار می‌کنند. جشن‌های مردمی در «عید قربان» و «عید فطر» به عنوان پایان جشنواره بندگی و اطاعت تقریباً شامل تمام آداب‌ها و آیین‌های جشن‌های سال نو است.

لکن در برخی کشورهای اسلامی زیرصحرای آفریقا تحت تأثیر دیگر فرهنگ‌ها - و البته با تحریک وهابی‌های منطقه که ادامه‌دهنده سنت شادی بنی‌امیه در ایام محرم هستند - آغاز سال نو اسلامی تبریک گفته می‌شود. سنت‌های زیادی در بین برخی مردم ناآگاه غرب آفریقا در جشن آغاز سال قمری به ویژه شب و روز عاشورا وجود دارد که یکی از فراگیرترین آنها (بخش‌هایی از شمال نیجریه تا سنگال و موریتانی) پرخوری در شب عاشورا است که معمولاً با گوشت باقیمانده از قربانی عید قربان، غذای زیادی درست می‌کنند و اعضای خانواده پرخوری می‌کنند و باورهای خرافی مثل اینکه هر کس از این غذا بخورد، تا سال بعد دچار ملتحمه چشم (التهاب و قرمزی چشم) نمی‌شود، دارند. مردم قبیله مومپورسی (Mamprusi) در شمال غنا و توگو در شب عاشورا جشنی به نام بوگوم چوگو (Bugum Chugu) یا جشنواره آتش دارند که با مشعل به دنبال «پسر گمشده پادشاه» می‌گردند. نام این پسر و پدر معلوم نیست، ولی برخی اصل داستان را مربوط به یک حاکم محلی می‌دانند و برخی ریشه آن را به داستان

قرار گرفتن کشتی نوح می‌دانند که مردم به دنبال پسر نوح که از کشتی جا مانده، می‌گردند. قرآن مخصوص روستای لارابانگا در شمال غنا، که گفته می‌شود از آسمان فرود آمده است، فقط در مراسم عاشورا به نمایش گذاشته می‌شود و در غیر آن بسته می‌ماند.

فراگیرترین جشن‌های سال نو قمری در سنگال است که جشن روز عاشورا به عنوان «تمخریت» برگزار می‌شود. سنگال اولین و قوی‌ترین درگاه تفکر شیعی در غرب آفریقا است و آوردگاه اصلی مبلغان اهل سنت متعصب با مکتب اهل بیت (ع) نیز هست. اکنون سنگال تنها کشوری است که روز عاشورا را به عنوان یک روز تعطیل رسمی جشن می‌گیرد. جشن تمخریت نوعی جشن برخی جوانان مسلمان سنگال است که در آن پسرها لباس دختر و دخترها لباس پسر می‌پوشند و با شعر و طبل برای دریافت هدیه درب منازل را می‌زنند. تمخریت از دو کلمه «Tam» به معنای شیطنت کردن و «Kharit» به معنای دوست‌اخذ شده است. به این معنا که هر گونه شیطنت کردن با دوستان بدون ترس و عذاب وجدان مجاز است. البته برخی معتقدند جشن تمخریت ریشه در ادیان بومی آفریقا دارد که یک ظرف کالاباش (میوه‌ای استوایی شبیه هندوانه که به خاطر سفت بودن پوست، به عنوان ظرف بلغور می‌شود) را پر از غذا به خصوص نوعی بلغور مراکشی با گوشت گوساله می‌کنند و برای پیشکش به خدایان در غروب نهم محرم در بیرون منزل می‌گذارند و اگر صبح روز دهم غذا نبود، به این معناست که خدایان سهم خودشان را برداشته‌اند. البته بعید نیست که حتی این جشن‌های مختلف روز عاشورا در غرب آفریقا ریشه در بزرگداشت حادثه کربلا داشته که بعدها از سوی دشمنان اهل بیت (ع) تحریف شده است. به خصوص آنکه گزارش‌های بسیار قدیمی بیانگر ورود داستان مصیبت امام حسین (ع) در این خطه است. یکی از این گزارش‌ها گزارش مورخ و جغرافیدان، «البکری» اندلسی در کتاب «المسالک و الممالک»، نوشته سال

۳۳۰ هجری قمری است. او از قول فقیهی به نام «ابومروان عبدالملک بن حبیب بن سلیمان سلمی» (متولد ۱۷۰ق - متوفی بین ۲۳۲ تا ۲۳۹ق) که یکی از فقهای پر تألیف اندلس با ۱۰۵۰ اثر بوده، نقل می‌کند که در منطقه‌ای به نام «بوغرات» (در کرانه رود سنغال امروزی)، من پرنده‌ای به شکل پرستو دیدم، به گونه‌ای که هیچ شکی در آن نبود و در آوازش مکرر می‌گفت که «حسین کشته شد» و سپس یک‌بار هم گفت که «در کربلا»، و این ندا را جمعی از مسلمانان که با او بودند، شنیدند.

این گزارش را البکری، در جلد ۲، صفحه ۳۸۰ کتاب المسالک و الممالک ذکر کرده است و اولین گزارش معتبر از ورود اسلام به کشورهای زیرصحر است. برخی آفریقاشناسان معتقدند اساس بزرگداشت عاشورا در غرب آفریقا و حتی تعطیلی روز تخریت در سنغال نه به خاطر جشن سال نو قمری بلکه به خاطر شهادت امام حسین (ع) بوده است و بعدها عده‌ای فرصت‌طلب این روز را عید اعلام کرده‌اند. نشانه‌های متعددی در تأیید این نظر می‌توان یافت؛ به طور مثال جوانانی که در جشن تخریت سنغال با شعر و طبل برای دریافت هدیه به منازل می‌روند، کلمه «تعجبون» را بدون اینکه زبان عربی و معنایش را بدانند، تکرار می‌کنند. این کلمه به معنای این است که آیا تعجب می‌کنید و کسانی که تاریخ کربلا را خوانده‌اند، می‌دانند که نقل شده است هنگامی که سر مبارک امام حسین (ع) را بر روی نی می‌چرخاندند و برخی می‌گفتند (أتعجبون) آیا تعجب می‌کنید و آیه «أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ أَصْحَابَ الْكُفْرِ وَالرَّقِيمِ كَانُوا مِنْ آيَاتِنَا عَجَبًا» (سوره کهف، آیه ۹) را می‌خواندند. راهپیمایی با مشعل‌های آتش در مراسم بوگوم چوگو، گم شدن پسر یک پادشاه، غذای شب عاشورا و به نمایش گذاشتن قرآن ویژه لارابانگا همگی می‌تواند نشانه‌هایی باشد که چه بسا اصل این داستان از حادثه کربلا گرفته شده و بعدها تحریف گردیده است.

به هر حال در دهه‌های اخیر با افزایش گرایش به تشیع، فعالیت شیعیان برای آگاهی‌بخشی به مردمی که محبت اهل بیت (ع) را به طور ریشه‌داری در سینه دارند، بسیار بیشتر شده است. این همایش‌ها و سخنرانی‌ها، بسیاری از آنان را از اینکه در روز عزای فرزند پیامبر (ص)، جشن می‌گرفته‌اند، به بهت فرو برده است. فرصت روز تعطیلی ملی سنغال باعث شده همایش‌ها و مراسم عاشورایی شیعیان بسیار پرشکوه‌تر برگزار و بیشتر نام «عاشورا» برای این تعطیل عمومی استفاده شود.

بسیاری از صوفیان غرب آفریقا که پیش‌تر بر روزه روز عاشورا تأکید می‌کردند، امروزه خود سخنران مراسم عاشورا هستند که خود اشک می‌ریزند و مردم را به گریه بر مصائب امام حسین (ع) ترغیب می‌کنند و شعر می‌سرایند. به طور مثال شیخ مالک سی، یکی از شیوخ تیجانیه در سنغال در ضمن ابیاتی بیان می‌کند: «هر مؤمن واقعی بر حسین علیه السلام گریه می‌کند، هر روز برای او گریه و نوحه‌ای است و اما در روزی که سبط رسول کشته شده، بدون آنکه نیاز به نوحه‌گری باشد، باید گریست (لیبکی حسینا مؤمن متحقق - له کل یوم صیحه و عویل - علی ما تقول الالایزم نائحا - لیوم به سبط الرسول قتل). اخیرا جانشین خلیفه تیجانیه در سنغال، شیخ عبدالعزیز سی، در شهر تیواون اعلام کرده است که مردم در این روز تعطیل حق ندارند رقص و پایکوبی کنند، بلکه باید در شب و روز عاشورا مشغول ذکر و قرائت قرآن شوند و ثواب آن را به امام حسین (ع) هدیه کنند.

جشن سال نو در تقویم میلادی

تبادلات فرهنگی بین ملت‌ها و نفوذ و استیلای یکصد ساله اخیر مسیحیت در کشورهای آفریقای زیرصحر باعث شده است که امروزه در بیشتر این کشورها جشن سال نو در اول ژانویه گرفته شود. اوج این جشن‌ها در شب سال نو است. جوانان با رنگ‌کردن صورت خود، پوشیدن لباس‌های عجیب و غریب و نقاشی کردن دیوارها جشن‌های خیابانی برپا

می‌کنند. تقریباً تمام کلیساها پر از مؤمنان مسیحی است که معمولاً لباس سفید پوشیده و دوست دارند سال نو را با معنویت خدایی آغاز کنند. برخی کلیساها که گنجایش این همه میهمان را ندارند در میدانی ورزشی و سایر فضاهای بزرگ مراسم را برگزار می‌کنند. پختن غذاهای بومی، خوردن لوبیای چشم سیاه، آتش‌بازی و... بخشی از فرهنگ آفریقای در بعضی کشورهای زیرصحر است. شاید یکی از مهمترین تفاوت‌های جشن سال نو میلادی این کشورها با دیگر مناطق جهان بزرگداشت جشن در کنار «بابانوتل سیاه پوست» است.

آفریقای‌ها - که برخی حتی معتقدند حضرت عیسی (ع) و حضرت مریم (س) سیاه پوست بوده‌اند - ترجیح می‌دهند از بابانوتل سیاه پوست با ریش‌های سفید استفاده کنند. بعد از گسترش نژادپرستی علیه سیاهان در ایالات متحده و کشورهای غربی استفاده از بابانوتل سیاه پوست به وسیله سیاه‌پوستان ساکن آنجا گسترده‌تر شد که واکنش‌هایی را از طرف سفید برترپنداران در پی داشت.

پرشور بودن جشن‌های سال نو در آفریقای زیرصحر ریشه در ارزش‌های اجتماعی و فرهنگی مردم آن دارد. مشارکت، همپاری، مراقبت از یکدیگر، همبستگی، متعهد بودن به منافع جامعه و انجام وظایف اجتماعی از مهمترین ویژگی این مردمی است که با فردگرایی وارداتی میانه‌چندانی ندارند. سنت‌ها، عادات، آداب، آیین‌ها، اعیاد و جشنواره‌ها این روحیه همبستگی اجتماعی را تحکیم می‌کند. روحیه‌ای که با ویژگی‌ها و روحیه شرقی ما همخوانی بیشتری دارد. برنامه‌ریزی فرهنگی برای حضور ایرانیان ساکن آفریقا در برخی جشنواره‌های سال نو آنها و متقابلاً دعوت از آنها برای جشن‌های نوروز ایرانی می‌تواند این همدلی و سازگاری را تقویت و پیگیری نفع متقابل را تسهیل کند.

نویسنده: **دکتر محسن معارفی**، عضو هیأت علمی و مدیر گروه مطالعات آفریقا جامعه المصطفی (ص) العالمیه - **ایکنا**

حقوق بشر و منشور کشورهای آفریقایی

حقوق بشر اساسی‌ترین و ابتدایی‌ترین حقوقی است که هر فرد به طور ذاتی و به صرف انسان بودن از آن بهره‌مند می‌شود. براساس اعلامیه جهانی حقوق بشر (مصوب ۱۰ دسامبر ۱۹۴۸ میلادی) و سایر اسناد بین‌المللی، ویژگی‌های حقوق بشر را می‌توان جهان‌شمولی، غیرقابل سلب بودن، تبعیض‌ناپذیری، برابری، و نیز انتقال‌ناپذیری، تفکیک‌ناپذیری، برابری‌طلبی و به هم پیوستگی و در هم تنیدگی دانست. این ویژگی‌ها متعلق به تمام انسان‌ها است.

«منشور آفریقایی حقوق بشر و ملت‌ها» از مهمترین اسناد و معاهدات منطقه‌ای حقوق بشری در آفریقا و در کنار سایر معاهدات منطقه‌ای آمریکایی و اروپایی است که در راستای به رسمیت شناختن هنجارهای حقوق بشری و حمایت از حقوق بشر و آزادی‌های اساسی در این قاره به تصویب رسیده است. طرح اولیهٔ تدوین «منشور آفریقایی حقوق بشر و ملت‌ها» در گردهمایی حقوقدانان آفریقایی که در سال ۱۹۶۱ در لاگوس نیجریه تشکیل شده بود، ارائه گردید. این ایده، در سمینارها و کنفرانس‌های مختلفی که بعدها توسط سازمان ملل و کمیسیون بین‌المللی حقوق‌دانان تشکیل شده بود، پیگیری و پیش‌نویس آن تهیه شد. این پیش‌نویس، ابتدا در اجلاس وزرای دادگستری کشورهای عضو سازمان وحدت آفریقا به تصویب وزرای دادگستری کشورهای عضو سازمان وحدت آفریقا رسید و سپس کنفرانس سران کشورهای آفریقایی در ژوئن ۱۹۸۱ در نایروبی کنیا آن را تصویب و در ۲۱ اکتبر ۱۹۸۶ قابلیت اجرا پیدا کرد. از سال ۱۹۹۵ میلادی همه ۵۳ کشور عضو اتحادیه آفریقا این منشور را تصویب کردند.

منشور آفریقایی حقوق بشر از یک مقدمه و ۶۸ ماده و در سه بخش تنظیم شده است. هر چند تدوین این منشور براساس الگوی اعلامیه جهانی حقوق بشر است، اما با سایر اسناد بین‌المللی و منطقه‌ای تفاوت‌هایی دارد و در سه ویژگی، متمایز از سایر اسناد است: اول

اینکه، برخلاف سایر اسناد که تنها به ذکر حقوق مدنی و سیاسی یا حقوق نسل اول اکتفا کرده‌اند، منشور آفریقایی حقوق بشر، حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی (حقوق نسل دوم) و همچنین حقوق ملتها (حقوق نسل سوم) را نیز مورد حمایت قرار داده است؛ دوم، منشور آفریقایی برخلاف سایر اسناد حقوق بشری که تنها به ذکر حقوق فردی اکتفاء کرده‌اند، به حقوق جمعی یا گروهی نیز توجه دارد. و سوم اینکه، منشور آفریقایی تنها به ذکر حقوق افراد اکتفاء نکرده و وظایف افراد را نیز مورد توجه قرار داده است. در منشور آفریقایی، حقوق فردی متعددی به رسمیت شناخته شده‌اند اما برخی حقوق فردی مهم نظیر حق در برابر کار اجباری یا قهری، صریحاً به رسمیت شناخته نشده‌اند و از میان حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی متعددی که در سطح بین‌المللی شناسایی شده‌اند، تعداد معدودی در منشور گنجانده شده است.

در مقدمه منشور آفریقایی حقوق بشر به اهداف اساسی ذکر شده در منشور سازمان وحدت آفریقا چون آزادی، برابری، عدالت و احترام به مقام انسان در رسیدن به آمال مشروع ملت‌های آفریقا و همکاری بین‌المللی با توجه به منشور سازمان ملل و اعلامیه جهانی حقوق بشر جهت دستیابی به زندگی بهتر برای ملت‌های آفریقا تأکید شده است. سپس با تأکید بر اینکه حق توسعه و حقوق مدنی و سیاسی نمی‌تواند جدای از حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی باشد، در سه بخش به تدوین مقرراتی برای به رسمیت شناختن حقوق متعدد از سه نسل حقوق بشر می‌پردازد. حقوق مدنی و سیاسی به رسمیت شناخته شده در این منشور به شرح ذیل است: اصل عدم تبعیض حق برابری، حق حیات شخصی، حق کرامت و آزادی از بردگی، حق آزادی از مجازات و رفتارهای غیرانسانی، تحقیرآمیز و ظالمانه، حق آزادی از شکنجه، حقوق مربوط به دستگیری و بازداشت، حق محاکمه عادلانه،

حق آزادی عقیده و انجام اعمال مذهبی، آزادی بیان و انتشار عقاید خود مطابق قانون، حق تشکیل انجمن و شرکت در اجتماعات، آزادی رفت و آمد و انتخاب اقامتگاه، حق شرکت در اداره کشور، حق دستیابی به خدمات عمومی به طور مساوی و حق مالکیت (مواد ۳ تا ۱۴). در ادامه و تا ماده ۱۸، حقوق فردی اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی بیان شده است. حقوق نسل دومی که در منشور آمده نیز شامل حق کار با شرایط منصفانه و مزد مساوی در برابر کار مساوی (ماده ۱۵)، حق برخورداری از بهداشت مناسب (ماده ۱۶)، حق آموزش و حق شرکت در حیات فرهنگی کشور، حمایت از ارزش‌های اخلاقی و سنتی جامعه و رشد و ارتقاء آنها (ماده ۱۷) که بر عهده دولت است. در ماده ۱۸ از اهمیت خانواده و لزوم حمایت از سلامت مادی و معنوی آن سخن گفته شده که به رسمیت شناختن حقوق خانواده است. در این ماده به رفع تبعیض علیه زنان و تضمین حمایت از حقوق زنان و کودکان به عنوان اقشار آسیب‌پذیر نیز تصریح شده است. در کنار این حقوق، کمیسیون آفریقایی حقوق بشر در تصمیمی که در سال ۲۰۰۱ اتخاذ کرده است، این نکته را عنوان کرد که این منشور شامل حق مسکن و حق غذا هم می‌شود.

منشور آفریقایی در کنار به رسمیت شناختن حقوق افراد وظایفی نیز برای آنها عنوان کرده است که محدودیت‌هایی را متوجه حقوق و آزادی‌های افراد می‌کند. در این راستا، ماده ۲۷ به طور کلی به وظیفه هر فرد نسبت به خانواده، جامعه، دولت و دیگر جوامع بین‌المللی اشاره کرده و ماده ۲۸ هم احترام و رعایت مصالح هم‌نوع بدون تبعیض و تحمل یکدیگر را از وظایف هر فرد انسانی برشمرده است.

نویسندگان: **دکتر میثم نوروزی** (عضو هیأت علمی دانشگاه بوعلی سینا) و **مهرنوش ایمانی** (کارشناس ارشد حقوق جزا و جرم‌شناسی دانشگاه شهید بهشتی)

کنیا و چگونگی ورود به کشت فراسرزمینی

خوب، بارندگی فراوان و دسترسی مناسب به انرژی و زیرساختهای حمل و نقل برای کشت محصولات کشاورزی و میوههای گرمسیری پیشنهاد می‌شود. میوههای استوایی برای کشت در کنیا دارای مزیت نسبی هستند. سیاستهای دولت کنیا برای توسعه و افزایش تولید آووکادو و قهوه است.

برای اقامت بیش از سه ماه در کنیا (یک ماه اقامت توریستی با دو دوره تمدید یکماهه) نیاز به ویزای کار و هزینه آن برای هر سال در دو نوع ۲ هزار و ۴ هزار دلار است. امنیت نیروی انسانی و کارشناسان خارجی در کنیا از وضعیت مطلوبی برخوردار است. در منطقه متوسط نایروبی پایتخت کنیا هزینه خرید یک دفتر کار برای شرکت، در مساحت ۸۰ متری بین ۵۰ تا ۷۰ هزار دلار است. هزینه اجاره چنین دفتر کاری حدوداً ۳۰۰ تا ۵۰۰ دلار در ماه است. در منطقه متوسط نایروبی هزینه خرید یک واحد مسکونی دو خوابه ۱۰۰ متری معمولی بین ۷۰ تا ۱۰۰ هزار دلار و هزینه اجاره چنین واحدی حدود ۶۰۰ دلار در ماه است.

اطلاعات تکمیلی در این زمینه از جمله ثبت شرکتها، قوانین مربوط به فعالیت آنها و ضوابط سرمایه‌گذاری، در وبسایت انگلیسی نمایندگی جمهوری اسلامی ایران در کنیا به آدرس nairobi.mfa.ir موجود است. همچنین در وبسایت invest.go.ke مربوط به سازمان سرمایه‌گذاری خارجی در کنیا، اطلاعات دقیق و مفیدی درباره شرایط، ضوابط و تسهیلات موجود برای حضور سرمایه‌گذاران خارجی در کنیا به تفصیل ارائه شده است.

منبع: معاونت دیپلماسی اقتصادی وزارت امور خارجه

هستند که شامل کنیا کامرشیا ل بانک، کوئپرتیوبانک و نشنال بانک می‌شوند. بانکهای انگلیسی بارکلیز و استاندارد اند چارتر نیز در کنیا فعالند.

در کنیا امکان فاینانس از بانکهای خارج وجود دارد. عملیات الکترونیکی بانکی فعال است. اگر حساب شرکت در بانکهای دولتی کنیا باشد گارانتی بانکی صادر خواهد شد. بانکهای کنیا امکان تبادل مالی با بانکهای خارجی را دارند. به کارگیری نیروهای محلی به عنوان متخصص، کارگر ماهر و یا کارگر ساده در کنیا با قرارداد رسمی از طریق وکیل انجام می‌شود. مباحث بیمه و بازنشتگی کارکنان شامل حقوق، بیمه درمانی و سوشیال سکيوریتی فاند (NSSF) می‌شود. حقوق نیروی متخصص در هر ماه حدود ۱۵۰۰ دلار، کارگر ماهر حدود ۷۰۰ دلار و کارگر ساده حدود ۳۰۰ دلار است. کمترین حقوق پرداختی در کنیا از حدود ۱۵۰ دلار در ماه آغاز می‌شود.

ایستگاههای هواشناسی سینوپتیک در مناطق مختلف کنیا وجود دارد. ماشین‌آلات کشاورزی وجود دارد اما کمبود احساس می‌شود. تولید داخلی ماشین‌آلات کشاورزی وجود ندارد. آزمایشگاه آنالیز آب و خاک نیز وجود دارد.

در مورد نهادهای کشاورزی در کنیا، کود و سموم شیمیایی از خارج وارد می‌شود و شرکت‌های تخصصی برای عرضه آن وجود دارد. بذر نیز هم در داخل تولید می‌شود و هم واردات در مورد آن انجام می‌شود و در این زمینه هم شرکت‌های تخصصی وجود دارند. محصولات کشاورزی تولیدی عمده کنیا، چای، قهوه، گل و میوههای گرمسیری به ویژه آووکادو، آناناس و انبه هستند. برای کار در کنیا از بین محصولات کشاورزی تولیدی کنیا، چای، قهوه و میوههای گرمسیری پیشنهاد می‌شود. همه این محصولات امکان صادرات داشته و زمینه برای فرآوری و صنایع تبدیلی آن هم وجود دارد.

استان‌های اینانزا، کاکاما، کیسی، ناکورو و مورانگا به دلیل دمای مناسب، آب و هوای

از نظر حقوقی مالکیت اراضی کشاورزی در کنیا شامل دو نوع مالکیت دولتی و خصوصی است و مالکیت شخصی زمین به معنای وجود اسناد حقوقی معتبر در کنیا وجود دارد. امکان واگذاری زمین و آب در سطح مناسب اقتصادی برای کشاورزی (بیش از سه هزار هکتار) و به صورت بلند مدت (حداقل سی ساله) در کنیا وجود دارد. منبع تامین آب کشاورزی در مناطق مختلف کنیا متفاوت است. در بعضی مناطق با اتکا به بارندگی، در سایر مناطق آب چاه، کانال و رودخانه مورد استفاده قرار می‌گیرد.

اسناد معتبر برای اجاره زمینهای خصوصی در کنیا وجود دارد و حداقل زمان آن از یکسال به بالا و مبتنی بر نیاز سرمایه‌گذار است. اجاره‌نامه زمین در سیستم حقوقی کنیا معتبر است و پس از تایید وکلا، از نظر سیستم حقوقی کشور معتبر شناخته می‌شود. امنیت سرمایه‌گذاری در اراضی خصوصی مورد تایید دولت است. قرارداد با دولت برای اجاره زمین معتبر بوده و قرارداد خصوصی نیز مورد تایید دولت است.

نرخ ارز در کنیا تقریباً پایدار است و هر سال حدود ۵ شیلینگ کنیا تغییر می‌کند. در اسفند ۱۳۹۹ هر دلار آمریکا حدود ۱۱۰ شیلینگ کنیا مبادله می‌شد. تعرفه مصرف آب، برق و گاز برای کشاورزی متفاوت با دیگر مصارف نیست و برای همه بخشها یکسان است. در کنیا منابع آبی برای کشاورزی علاوه بر باران شامل رودخانه، کانال و چاه می‌شود.

مناطق آزاد اقتصادی در کنیا وجود دارد. حداقل تعداد سهامدار برای تاسیس شرکت در کنیا چهار نفر است. الزام به داشتن سهامدار دارای تابعیت کنیایی وجود دارد و حداقل یک نفر باید کنیایی باشد. با ثبت شرکت در کنیا در سایر شهرها و استان‌ها می‌شود نمایندگی ایجاد کرد. ضوابط خاصی در مورد ورود سرمایه از خارج از کشور و حجم واریزی به حساب شرکت وجود ندارد تنها الزامات مربوط به FATF و قوانین ضد تامین مالی تروریسم توسط سیستم بانکی کنیا اجرا می‌شود. بانک‌هایی که برای کار با شرکت پیشنهاد می‌شوند بانک‌های دولتی